

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 5890/17
17.05.2018. године
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Јасмине Стаменковић, председника већа, судије Татјане Влаисављевић и судије Милице Лакићевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Привредног друштва за експорт-импорт „EUROMATICA“ д.о.о. Нови Сад, ул. Футошка бр. 2, кога заступа Немања Алексић, адвокат из Новог Сада, против туженог АД „АРОМА“ Прехрамбена индустрија у ликвидацији, Футог, ул. Соње Маринковић бр. 49, кога заступа Гордана Вукобрат, адвокат из Новог Сада, ради утврђења и предаје ствари, вредност предмета спора 100.047.948,00 динара, решавајући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Привредног суда у Новом Саду 7 П 2271/2012 од 19.06.2017. године, у седници већа одржаној дана 17.05.2018. године, донео је:

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Новом Саду 7 П 2271/2012 од 19.06.2017. године, исправљена решењем истог суда 7 П 2271/2012 од 11.09.2017. године у ставовима I и II изреке и спис се враћа првостепеном суду ради одржавање нове главне расправе.

Образложење

Првостепеном пресудом исправљеном решењем од 11.09.2017. године у ставу I изреке утврђено је да је тужилац власник покретних ствари ближе наведених у изреци пресуде, па је тужени обавезан да тужиоцу исте преда. Ставом II изреке побијане пресуде обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 2.602.500,00 динара са законском затезном каматом од 12.10.2012. године до исплате као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.461.411,00 динара. Ставом III изреке део тужбеног захтева преко досуђеног до траженог износа од 7.654.889,20 динара са законском затезном каматом од 12.10.2012. године до исплате је одбијен.

Благовременом жалбом тужени побија наведену пресуду из свих законом предвиђених разлога. Посебно указује на повреду одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, наводећи да је пресуда неразумљива јер у изреци садржи цену ствари на којима је утврђено право својине тужиоца, а у образложењу нису наведени разлози за одлуку суда. Истиче да су нејасни и противречни изведеним доказима разлози који се односе на својину тужиоца на предметним покретним ствари, да су правни послови ради преноса права својине у

корист тужиоца недозвољени и противни императивним законским прописима, а незаконитост ових послова произлази из незаконитог начина плаћања. Наиме, указује да је рачун туженог све време пословне сарадње између парничних странака био у блокади, па да је плаћање путем компензације вршено противно члану 46. Закона о платном промету. Даље наводи да је потраживање тужиоца према туженом било много веће па да је тужени фактурисао своја основна средства и на тај начин затварао потраживања тужиоца што је супротно члану 336. Закона о облигационим односима, јер компензација не представља један од начина плаћања, већ један од начин престанка обавезе. Истиче да је фирма тужиоца основана искључиво због тога што је рачун туженог био у блокади, што је отежавало његово пословање, па је сврха оснивања тужиоца била да се преко њега одвијају послови које тужени није могао да врши због блокаде рачуна, да оба привредна друштва као и треће привредно друштво „AROMA FOOD“ доо оснивају и њима руководе иста лица, да су сировине и полупроизводи чији је власник био тужени фиктивним правним пословима преношени на тужиоца, а да је тужилац затим те ствари поново продавао туженом како би се вршила прерада и производња и готов производ поново продао тужиоцу. Готов производ даље на тржишту пласирао је тужилац, а разлику у цени која је остварена током производње и продаје задржавао је искључиво тужилац. На наведени начин, према наводима жалбе, извршено је озбиљно кршење закона. Истиче да су сви правни послови које су парничне странке закључиле били супротни законским прописима, јавном поретку и добрим обичајима, што упућује на њихову ништавост. Предлаже да Привредни апелациони суд укине ожалбену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да исту преиначи и тужбени захтев одбије.

Одговором на жалбу тужилац оспорава све жалбене наводе туженог. Истиче да се у моменту отварања стечаја над туженим део покретних ствари које тужилац потражује, затекао код туженог на основу уговора о ускладиштењу, а део ствари тужилац потражује тако што је тужени своје дуговања измиривао путем компензације. Истиче и да је право својине на делу ствари стекао стварањем од свог материјала, а да су се те ствари по другом правном основу затекле у државини туженог. Предлаже да Привредни апелациони суд одбије жалбу туженог и потврди првостепену пресуду.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба туженог основана.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је утврђење да је тужилац власник покретних ствари које су ближе наведене у изреци побијане пресуде, те да се тужени обавезе да исте ствари преда тужиоцу. Осим тога предмет тужбеног захтева је и новчано потраживање тужиоца у износу од 7.654.889,20 динара на име цене за ствари које се не налазе на пописним листама туженог у моменту отварања стечаја са законском затезном каматом од 12.10.2012. године до исплате. Евентуалним тужбеним захтевом тражено је да се у случају одбијања основног захтева, обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 100.927.938,57 динара са законском затезном каматом од 12.10.2012. године до исплате.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, парничне странке су биле у сложеном пословном односу, у оквиру кога су у периоду од 20.04.2011. године до 30.09.2011. године закључили више уговора о закупу погона, малопродајних објеката у Футогу и Новом Саду, закупу возила, дистрибуцији, ускладиштењу и снабдевању и уговора о пружању услуга вођења књига и састављања финансијског извештаја. По основу ових уговора тужилац је узео у закуп од туженог

погон за производњу алкохолног сирћета, затим малопродајни објекат у Футогу у улици Соње Маринковић бр. 49, производне погоне за производњу млевене кафе, додатака јелима, зачина и прашкастих дезертних производа, зачина, житарица, млинских производа, дорађених плодова, адитива и мешавине адитива. На основу уговора о ускладиштењу тужилац је закупио складишни простор по уговореној цени од 6.000 евра на годишњем нувиоу. Даље је утврђено да је решењем Привредног суда у Новом Саду Ст 45/11 од 01.11.2011. године покренут стечајни поступак над туженим. Тужилац је поднео излучни захтев на основу приложених лагер листи и спецификација, а стечајни управник је дана 18.06.2012. године обавестио тужиоца да је прихваћен део његовог захтева за излучење. Решењем Привредног суда у Новом Саду Ст 45/11 од 12.07.2013. године обустављен је стечајни поступак над туженим обзиром да је дана 12.03.2013. године суд донео решење о потврђивању члана реорганизације. Током поступка дана 19.09.2013. године над туженим је покренут поступак ликвидације. У првостепеном поступку изведен је доказ вештачењем од стране вештака економско финансијске струке, па је из налаза и мишљења судског вештака утврђено да из књиговодствених података произлази да је вредност амбалаже од 21.369.088,57 динара, вредност готових производа 15.039.098,61 динара, вредност полупроизвода 50.130.927,00 динара, вредност опреме 7.882.500,00 динара. Даље је утврђено да је набавка амбалаже вршена углавном од туженог, а да је набавка полупроизвода вршена од трећег лица „AROMA FOOD“ доо као и набавка опреме, с тим да је „AROMA FOOD“ доо наведену опрему набавила од туженог. Даље је утврђено да је тужилац сировине у вредности од 5.686.976,59 динара набавио од туженог, а да је на дан отварања стечаја над туженим у малопродајним објектима у Футогу затечена роба у износу од 215.797,76 динара и у Новом Саду у износу од 386.566,09 динара. Даље из налаза вештака првостепени суд утврђује да је тужилац током 2011. године задуживао туженог за сировине, резервне делове, канцеларијски материјал, средства за хигијену, амбалажу, дизел гориво и гас, да је тужилац за туженог исплаћивао зараде радницима, комуналне трошкове и друго, по ком основу је такође задуживао туженог. Тужени је тужиоцу плаћао задужење по фактурама које су се односила на наведено, тако што је вршио фактурисање основних средстава и на тај начин затварао потраживање тужиоца. Плаћања су извршена путем компензације у вредности од 53.889.424,64 динара, а према стању књиговодствене документације тужиоца и туженог у моменту отварања стечаја над туженим на залихама туженог остала је роба тужиоца укупне вредности од 100.927.938,00 динара. Према пописним листама у моменту отварања стечаја, вредност пописане робе износи 93.273.048,80 динара. Пред Привредним судом у Новом Саду води се парница под бројем П 523/2013 тужиоца „AROMA FOOD“ доо Нови Сад против истог туженог којим се тражи излучење покретних ствари између осталог и покретних ствари по називу и ознакама обухваћених и тужбеним захтевом у овој парници. У доказном поступку суд је извео доказ саслушањем АА и ББ, па је оценом изведених доказа закључио да је тужбени захтев делимично основан. Првостепени суд закључује да из налаза и мишљења вештака несумњиво произлази да је тужилац власник покретних ствари које потражује тужбеним захтевом, а да су се исте у моменту отварања стечајног поступка налазиле код туженог управо на основу више уговора којима, су парничне странке регулисале своје односе. Зато тужбени захтев који је усмерен на утврђење права својине и предају покретних ствари усваја у целини. Део тужбеног захтева који се односи на новчано потраживање, односно накнаду штете вредности ствари које се у моменту отварања стечајног поступка нису затекле у имовини туженог, првостепени суд усваја и то за износ од 2.602.500,00 динара, образлажући своју одлуку тиме да тужени није у могућности да тужиоцу врати индивидуално одређене ствари, односно основна

средства за рад и тиме је тужиоцу причињена штета. У преосталом делу тужбени захтев који се односи на новчано потраживање, првостепени суд одбија јер се ради о стварима које су одређене по роду а које се у моменту отварања стечајног поступка нису затекле у државини туженог.

Овакво становиште првостепеног суда у погледу побијаног дела одлуке за сада се не може прихватити, а првостепена пресуда донета је уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Пресуда не садржи разлоге о свим битним чињеницама, а неки од разлога су противречни изведеним доказима и стању у спису предмета.

Правилно је првостепени суд утврдио да су парничне странке биле у сложеном пословном односу у оквиру кога су закључиле више уговора о закупу производних погона, ускладиштењу, закупу малопродајних објеката, а део својих пословних односа регулисале су и закључењем одређених усмених уговора. Тужилац тврди да је на основу ових уговора организовао производњу одређене робе, те да се иста роба у моменту отварања стечаја над туженим затекла у објектима туженог, односно у стечајној маси туженог. Тужбени захтев поставља тако да тражи утврђење права својине на покретним стварима које су ближе означене изреком побијане пресуде, а које представљају одређене налепнице, траке, амбалажу као и део покретних ствари које представљају готове производе. Све ово су заменљиве ствари које су тужбеним захтевом одређене по броју комада, цени по јединици мере и укупној цени. Осим утврђења права својине, тужилац тражи и предају истих ствари односно излучење истих из стечајне масе.

Према члану 194. Закона о парничном поступку тужилац може у тужби тражити да суд само утврди постојање односно непостојање неког права или правног односа, повреду права личности или истинитости односно неистинитости неке исправе. Тужба за утврђење може да се поднесе ако тужилац има правни интерес да суд утврди постојање односно непостојање неког спорног права или правног односа пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост односно неистинитост неке исправе или ако тужилац има неки други правни интерес. У конкретном случају тужилац тужбом тражи утврђење права својине на покретним стварима које су по својој природи заменљиве ствари. Првостепени суд не даје разлоге и не утврђује да ли тужилац има правни интерес за утврђење права својине на заменљивим покретним стварима које су обухваћене тужбеним захтевом. Првостепени суд се позива на одредбу члана 22. Закона о основама својинско правних односа која прописује да лице које од свог материјала својим радом изради нову ствар, стиче право својине на ту ствар. Међутим, имајући у виду да различите врсте ствари које могу бити предмет права својине, у конкретном случају пре одлуке о тужбеном захтеву нужно је оценити да ли тужилац има правни интерес за подношење тужбе за утврђење права својине на покретним стварима које су предмет тужбеног захтева. Све врсте ствари могу бити предмет права својине, али предмет тужбеног захтева за утврђење права својине. Индивидуално одређена ствар је ствар која је одређена конкретно и коју су баш странке имале у виду. Ствари одређене по роду су ствари које се у правном промету означавају по некој јединици мере и одређују бројењем, мерењем, вагањем. Са друге стране треба разликовати заменљиве и незаменљиве ствари. Заменљива ствар је она уместо које се приликом испуњења обавезе може предати нека друга ствар истих особина и вредности, док се незаменљива ствар не може заменити другом ствари. Побијана одлука нема разлога у томе зашто првостепени суд сматра да тужилац има правни интерес да тражи утврђење права својине на заменљивим покретним стварима. Тужилац свој захтев за предају заменљивих ствари може остварити тако што ће се тужени обавезати на предају истих ствари истих особина и вредности. Осим тога

изрека побијане пресуде је нејасна, јер за сваку појединачну врсту ствари садржи цену по јединици мере и укупну цену, па је нејасно из ког разлога изрека пресуде садржи означавање вредности ових ствари када се тужбени захтев односи на предају ствари.

Првостепена пресуда такође не садржи разлоге о томе на који начин је тужилац стекао својину на предметним стварима, имајући у виду да се из налаза и мишљења вештака утврђују одређене вредности стања амбалаже, полупроизвода, сировина, готових производа и опреме према пословним књигама тужиоца, низ књиговодствених података без назнаке да ли се ради о конкретној роби, односно конкретним стварима које се тужбеним захтевом потражују. Нема разлога о томе када су и на који начин наведене покретне ствари набављене, односно произведене од стране тужиоца. Ово је од значаја и имајући у виду да је тужилац са туженим закључио уговоре о закупу одређених производних погона, али је нејасно да ли је сам производио амбалажу и етикете за своје производе и да ли је и у ком периоду произвео управо робу која се тужбеним захтевом тражи. Нејасан је закључак првостепеног суда да из налаза и мишљења вештака несумњиво произилази да је тужилац власник предметних покретних ствари, јер побијана одлука не садржи разлоге о томе на који начин је тужилац стекао право својине на конкретном покретним стварима, а наведено је правно питање које не може бити утврђивано од стране судског вештака економске финансијске струке.

Побијана одлука не садржи разлоге ни на основу ког правног посла од више закључених уговора се предметна роба тужиоца затекла у државини туженог, да ли се ради о уговорима о закупу погона, уговорима о закупу малопродајног објекта или уговору о ускладиштењу. Првостепени суд се позива на одредбу члана 730. Закона о облигационим односима којом је прописано да се уговором о ускладиштењу обавезује складиштар да прими и чува одређену робу и да предузима потребне или уговорене мере ради њеног очувања у одређеном стању, те да је преда на захтев оставодавца или другог овлашћеног лица, а оставодавац се обавезује да му за то плати одређену накнаду. Нема разлога о томе да ли је и коју конкретну робу тужилац предао туженом по основу уговора о ускладиштењу, те да ли је и тужени вршио своје уговорне обавезе из уговора о ускладиштењу како је прописано чланом 730. Закона о облигационим односима. Да би оставодавац имао право да од складиштара захтева предају одређених покретних ствари које су му предате на основу уговора о ускладиштењу, нужно је да се претходно утврди које су ствари предате на ускладиштење како би се утврдило и које ствари складиштар има обавезу да оставодавцу врати.

Нејасан је закључак првостепеног суда да је тужени дужан да тужиоцу исплати износ од 2.602.500,00 динара на име накнаде штете у виду вредности основних средстава које су се налазиле код туженог у моменту отварања стечајног поступка, а према наводима првостепеног суда несумњиво је утврђено да је тужилац власник тих ствари. Првостепени суд наводи да тужени није у могућности да тужиоцу врати индивидуално одређене ствари, односно средства за рад те да је у том смислу дужан да му накнади вредност ових ствари, а остаје нејасно на који начин је несумњиво утврђено да је тужилац власник ствари, односно на који начин је тужилац стекао право својине на тим стварима и о којим се тачно индивидуално одређеним стварима ради.

Правилно првостепени суд закључује да приговор побијања правних радњи стечајног дужника који је истакао тужени није основан, обзиром да је Законом о стечају предвиђено да се правне радње стечајног дужника могу побијати од стране повериоца и стечајног управника у току стечајног поступка, па нема места примени Закона о стечају јер је у конкретном случају тужени привредно друштво у ликвидацији. Такође првостепени суд правилно закључује да пребијање међусобних потраживања тужиоца и туженог која су извршена супротно члану 46. Закона о платном промету, не

воде аутоматски ништавости закључених уговора о компензацији. Међутим нејасно је од каквог значаја је утврђење првостепеног суда да су парничне странке пребијањем међусобних потраживања измиривале обавезе и то тужени према тужиоцу на име исплате зараде радницима туженог, плаћања комуналних трошкова туженог и измирења дугова туженог према добављачима, а тужени своја потраживања за која није јасно по ком основу су настала.

Следом наведеног, побијана одлука има недостатака због којих се не може испитати, па је иста укинута. У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама овог суда, те отклонити битне повреде одредаба поступка на које је указано овим решењем. Првостепени суд ће пре свега ценити да ли постоји правни интерес тужиоца за утврђење права својине на покретним стварима које су предмет тужбеног захтева, а затим ће утврдити и садржину пословног односа парничних странака, па по ком основу је тужилац и да ли је стекао право својине на предметним покретним стварима, утврђујући по ком уговорном односу су се исте затекле и да ли су се затекле у државини туженог у моменту отварања стечајног поступка. У зависности од утврђења ових чињеница применом одредаба Закона о облигационим односима као и Закона о основама својинско правних односа првостепени суд ће донети нову на закону засновану одлуку, за коју ће дати потпуне и јасне разлоге о битним чињеницама.

Како је одлука о трошковима поступка условљена одлуком о главној ствари то је првостепена одлука морала бити укинута и у том делу.

Следом наведеног на основу члана 391. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци решења.

ТВ/ВМ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Јасмина Стаменковић, с.р.

За тачност отправок

а